

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

II. Quæstionis resolutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

potentiam determinare queant: aut si queunt non propterea existentia, sed propterea possibilita, cur id munus potentiam internam determinandi, atque ad memoriam excitandi semper non exercent, cum semper possibilita sint? Reliquum igitur est, ut species interna, ac memoratiua admittantur.

4 Tandem in intellectu etiam dari species impressas spirituales, probatur sequentibus argumentis, quorum pleraque in omnipotentia cognoscitiua militant. Cognitio intellectualis est imago sui obiecti: ergo ab eo producit: propterea enim imago Patris æterni est Verbum, quia ab eo producit: creaturarum vero imago ob id minimè censetur, quia licet eas repræsentet, ab iis tamen neque mediata, neque immediatè provenit. Tum sic: cognitio intellectualis non producit ab obiecto immediatè, utpote quod sæpè distat, ac sæpè non exilist; neque etiam à phantasia: tum quia anima separata sine ullo phantasmate cognoscit: tum etiam quia phantasma est quid materiale: quò ergo fieri potest, ut cognitionem spirituales loco obiecti efficiat? Admittendæ igitur sunt in intellectu species impressæ spirituales, quæ sint vicariæ obiecti, eiusque loco, ac nomine ad cognitionem concurrant. Rursus secundo: intellectus est indifferens ad hoc obiectum, vel aliud hic & nunc cognoscendum: eiusmodi autem indifferencia tolli, ac determinari nisi per species non potest: non enim ab ipso intellectu præcisè, cum hic ad cuiusvis obiecti cognitionem suapte natura indifferens sit: neque etiam ab ipso obiecto, cum hoc non habeat plus iuris, ut ab intellectu cognoscatur, quàm aliud quidvis obiectum, præsertim cum vtraque distantia, & non existentia ex æquo sint: neque etiam à phantasmate; tum ob rationem paulò suprà in simili insinuatam; tum etiam quia intellectus cognoscit entia spirituales; ad horum autem cognitionem determinare nequit phantasma, aliàs ea percipere deberet; sicut cognitio spiritualis determinare nequit ad amorem, nisi cuius obiectum prius attingat: at phantasma corporeum entia incorporea percipere nequit, ut libro 6. tractatu 2. cap. 2. ostendi. Postremo, & ultimo: causa adæquata alicuius effectus, omnes eius formalitates continere debet: at intellectus secundum se, & seorsim à speciebus non continet omnes formalitates cognitionis: eius ergo causa adæquata esse nequit: ac proinde ad eius productionem ministerio specierum egebit. Maior suadetur: quia ob id intellectus nequit esse causa adæquata actus supernaturalis, fidei, v. g. quia etsi eius vitalitatem contineat, non tamen eius supernaturalitatem; ac proinde ratione illius habitum supernaturalem fidei insuper postulat. Minor verò suadetur, quia in cognitione quavis duplex inest formalitas, nimirum vitalitas, & repræsentatio obiecti: licet autem intellectus priorem formalitatem contineat, non tamen posteriorem; & sic specie eam continente indigebit.

CAPUT II.

Quæstionis resolutio.

5 Dissiteri non possum, sententiam fundamentis hæcenus positis tibicinatam, valde probabilem esse: ceterum contraria sententia species illas intentionales negans, suâ probabilitate non caret, eamque tenent Henricus quodlibeto 5. quæstione 14. Gregorius, Gabriel, & alij Nominales: item Durandus in 2. distinctione 3. quæstione 6. & alibi sæpè, Galenus etiam libro sexto, de decretis Hypostasis capite sexto,

R. P. Richardi Lyncei, *Philosoph. Tom. III.*

Porphyrius Plotinus, Gamius, & alij. Probatur autem hæc sententia, quia si eiusmodi species, quales superius explicatæ sunt, vel in intellectu, vel in sensu nostro darentur, eas proculdubio experiremur: at eas non experiremur: aliàs eas negare, aut etiam in dubium vertere non possemus. Maior autem perspicua est: sicut enim nos habere intellectum, & voluntatem, sensus externos, & internos, item harum facultatum actus, & actuum exercitio ingeneratos habitus experiremur; cur eiusmodi species inexpertæ nobis essent, quasi vero ad alia cognoscenda iuvare non possent, nisi ipsæ incognitæ forent, & res à se distinctas in lucem proferre non possent, nisi ipsæ in abdito laterent. Adde etiam non esse multiplicandas entitates sine virginti necessitate: eiusmodi autem specierum nullam necessitatem, aut utilitatem esse, ut solutione argumentorum constabit. Ad primum argumentum pro speciebus potentia visiva, respondeo negatâ maiori: neque enim quis in speculo faciem suam immediatè videt, sed potius eius uniuocam similitudinem irradiatione lucis, & coloris in speculo delineatam: haud aliter, ac communiter dici consuevit, solem imprimere plures sui imagines imperfectas in nubem sibi oppositam, quoties iris in aëre apparet. Dices tamen: si similitudo, ac imago uniuoca faciei in speculo depicta nobis appateret, ea quidem in extrema speculi superficie, non vero in longa quadam trans illud distantia nobis appateret; ibi enim videri debet, ubi quasi depingitur: consequens autem experientiæ repugnat. Verum sicut in contraria sententia facies immediatè videtur, non ubi est, sed potius ubi non est; ita similiter de eius imagine philosophari poterimus. Ratio autem in vtraque sententia est, quia distantia faciei à speculo repræsentari debet; vel immediatè, si facies ipsa immediatè videatur; vel mediata, si nisi eius imago non videtur. Hinc colligere est decisionem eius quæstionis, quam summa elegantia, & eruditione tractant Conimbricenses 2. de anima; an nimirum facies in speculo, an eius species intentionalis videatur? Quamvis autem plures Auctores faciem solam immediatè videri censcant, alij verò solam speciem intentionalem, reliqui vero vtramque: nobis tamen probabilius videtur, quod nuper statuimus.

Ad secundum argumentum respondeo negatâ maiori: in primis enim dici potest, conspiciat visum iuvare, non quod species in crystallo magis intendatur, sed quod radij visuales, quos per crystalum ire, & redire in Physica libro decimo, tractatu quarto diximus extero lumine commissi, in crystallo lucidiores fiant. Secundo dici potest, lucem, quæ ab obiecto reflectitur usque ad potentiam esse conditionem sine qua non obiectum in potentia visionem produceret, cum nihil operari possit indistans, non operando prius in medio: cum ergo lux producta in medio ab obiecto sit intensior ratione crystallo, mirandum non est, quod variata scilicet conditione effectus varietur, atque in potentia intensior visio producat. Ad tertium respondeo, ob id obiectum in quavis distantia videri non posse, eo quod lucem in quavis distantia per medium operari, & usque ad potentiam reflectere nequeat: operari autem in medio necessario debet ad hoc, ut visionem in potentia à se distanti immediatè producat. Hinc etiam est, ut in magna distantia obiectum minus appareat: quia virtus obiecti operatione per medium diffusa minor redditur;

P p 2 atque

atque adeo minorem, & debiliorem visionem in potentia à se distant operatur. Ad argumenta pro speciebus auditivis adducta dici potest, sonum distantem immediatè non percipi, sed alium ab eo successivè usque ad potentiam diffusum, qui tamen cum alterius imago naturalis sit, alterius distantiam representat: ac proinde, cum præsens sit, absens tamen videtur. Illud autem argumentum, quo species memorativas in sensu interno dari probatur, non eas quidem, sed potius habitus in sensu illo dari convincit: etsi in nobis solis, non tamen in belluis habitus appellantur, nimirum quia non quævis facultates, sed eæ solum, quæ dominio rationis subditæ sunt, habituum nomine veniunt.

7

Ad primum argumentum pro speciebus intellectualibus respondeo, non omnem cognitionem creatam mediatè, aut immediatè ab obiecto produci debere: atque adeo originem illam ab obiecto, vel ad rationem omnis imaginis necessariam non esse, sed solum illius, quæ strictissimè imago est: vel certè non omnem cognitionem creatam obiecti sui imaginem esse. Quod autem de ratione cuiusvis cognitionis creatæ non sit, ut ab obiecto suo mediatè, vel immediatè oriatur, conspicuum est in carentia, & ente rationis: hæc enim obiecta cum entia realia, ac positiva non sint, cognitionem sui aut immediatè, aut etiam mediâ specie à se diffusa causare non possunt. Ad secundum argumentum respondeo, indifferentiam intellectus ad hoc, vel illud obiectum cognoscendum non posse tolli per species illas intelligibiles, vel potius intelligibiles: aliàs Angelus cum simul habeat species rerum omnium à se cognoscibilium, eas simul actu cognosceret: indifferentia igitur intellectus ad cognoscendum vnum obiectum præ alio, interdum tollitur per imperium voluntatis, interdum vero per phantasmata corporea: quamvis enim hæc non attingat res spirituales ab intellectu cognitæ, attingunt tamen res corporeas, per quarum similitudines eæ cognoscuntur: quæ ratione cognitio terminata ad imaginem Cæsaris, ad ipsius Cæsaris immediatam cognitionem intellectum determinat. Ad tertium argumentum respondeo, intellectum se solo continere formalitates omnes cognitionis: sicut enim species impressa quamvis iuxta adversarios non sit formalis representatio obiecti, sed duntaxat virtualis, continet tamen formalem representationem obiecti, propriam cognitionis: ita similiter intellectus quamvis solum sit virtualis representatio obiecti, formalem continebit: aliunde vero vitalitatem, aliasque formalitates continet.

CAPUT III.

*An possibilis species impressa Dei
clare visi?*

8

VSus obtinuit, ut quæstio hæc, cum Theologica sit, à Philosophis tamen omnino non prætèrmittatur: ea vero non nisi permixtis speciebus locum habet: facta autem hæc suppositione speciem impressam Dei clare visi impossibilem esse plures Theologi tuerentur. Arguunt primò: quia Deus videtur per essentiam, ut fide sanctum est: ergo non per speciem. Facile tamen respondeo, Deum videri per essentiam, & videri posse per speciem: per illam, tanquam per obiectum immediatum visionis: per hanc, tanquam per eius principium. Arguunt secundo: Deus est summè intelligibilis intelligibilitate proxima, & immediata: hoc enim ad eius perfectionem attinet: ergo per speciem

à se distinctam intelligibilis reddi nequit. Respondeo, Deum non esse summè, ac proximè intelligibilem per seipsum essentialiter: tum quia si nolit concurrere per modum obiecti cum intellectu Beati illustrato lumine gloriæ, non erit ab eo proximè intelligibilis per visionem beatificatam etiam, quia ut intellectus Beati per aliquid à Deo distinctum, est proximè potens intelligere, ac videre Deum; ita etiam essentia divina poterit esse proximè potens intelligi, siue immediatè intelligibilis per aliquid à se distinctum. Arguunt tertio: res superioris ordinis nequit representari per species inferioris ordinis: at omnis species impressa creata est inferioris ordinis respectu Dei: per eam ergo representari nequit. Respondeo distincta maiori res superioris ordinis nequit representari per speciem, siue imaginem obiectuam, inferioris ordinis, concedo maiorem: non potest representari per speciem inferioris ordinis, non obiectuam, seu quæ non obiectum cognitum, sed principium, aut ratio cognoscendi sit, nego maiorem. Ratio huius est, quia inter speciem priori modo sumptam, & rem representatam uniuoca, & specifica similitudo reperiri debet, ut in Cæsare, & eius imagine patet: utrique enim similes colores in sunt. At inter speciem posteriori modo sumptam, & rem representatam hæc similitudo non requiritur: aliàs Deus à nobis immediatè cognosci non posset. Arguunt quartò: species illa impressa à Deo naturaliter fluere; haud aliter ac species candoris, v. g. & reliquæ species à suis obiectis naturaliter fluunt. Rursus à Deo naturaliter fluere non possunt; aliàs Deus naturaliter videri posset. Verum prior contradictionis pars facile negari, & difficulter ab adversariis probari potest: cur enim omnes species supernaturales ab obiectis suis naturaliter dimanent.

Mixtis autem his, & aliis argumentis minoris momenti, melius nostri Auctores arguunt: species impressa suapte natura est instituta ad suppleendam distantiam, aut improprietatem obiecti: at essentia divina neque est distans, neque improprietata respectu intellectus illustrati lumine gloriæ: igitur hic per speciem impressam illam videre nequit; aliàs eiusmodi species munus speciei minimè exerceret. Maior videtur perspicua: dempta enim obiecti distantia, & improprietate nulla species eius vicaria à Philosophis assignata fuisset. Instant tamen aliqui hoc argumentum: quia eo etiam videtur convinci, Angelum non posse divinitus se per speciem impressam intueri, utpote qui à seipso absens, aut respectu sui improprietatus esse nequit. Verum tamen hæc instantia difficultatem non facit: quid enim refert, implicare speciem impressam, qua Angelus à seipso videatur? Deinde hoc inconueniens, si tale illud esse quis contendat, haudquaquam sequitur: fortassis enim cognitio, qua Gabriel seipsum cognoscit, in Michaele esse potest, eumque cognoscentem denominare: species ergo impressa, qua Gabriel seipsum divinitus cognosceret, posset suapte natura instituta esse ad suppleendam distantiam vnius Angeli ab alio; licet hic & nunc per accidens eam non suppleret. Fortassis etiam eadem species impressa deseruire posset ad efficiendam cognitionem, quæ Michaele cognoscit Gabrielem, & cognitionem etiam, quæ Gabriel seipsum cognoscit; quamvis utraque cognitio modus esse supponatur, scilicet ob exiguum utriusque dissimilitudinem ratione obiecti, & ratione principij: hoc ergo modo inconueniens etiam evitatur. Absolutè respondeo speciem impressam suapte natura institutam esse ad suppleendam improprietatem obiecti, vel formalem, vel radicalem: Deus autem respectu intellectus illustrati lumine gloriæ formaliter, & proximè improprio